

Landstingsstyrelsens förslag till beslut

Förtida lösen av US-lease tecknad av AB Transitio för SL-fordon samt utökad investeringsram för SL

Föredragande landstingsråd: Torbjörn Rosdahl

Ärendet

Styrelsen för SL AB beslöt vid sammanträdet den 23 november 2010 att hemställa hos landstingsfullmäktige om att godkänna förtida terminering av US-leasor.

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta

att godkänna förslaget om förtida terminering av US-leasor avseende 88 tunnelbanevagnar av typen C14/C15 och 39 pendeltågsvagnar av typen X10

att godkänna förvärvet av de berörda vagnarna till högst bokfört värde om 720 000 000 kronor

att styrelsen för SL AB inte behöver vidta särskilda åtgärder med anledning av det försämrade resultatet

att kostnader på cirka 70 000 000 kronor för den förtida termineringen finansieras inom ramen för koncernfinansiering och regleras i samband med fastställande av årsbokslut 2010

att utöka AB Storstockholms Lokaltrafiks investeringsbudget för 2010 till 4 900 000 000 kronor.

Den trafik- och fordonsplanering som låg till grund för beslutet att ingå gällande avtal har av olika skäl reviderats och bland annat lett till beslut om reviderade underhållsplaner av äldre fordon och tidigare modernisering av fordonsflottan. Det innebär att fullföljande av avtalen leder till restriktioner

Bilaga

LS 1011-0963

och därmed ökade kostnader under ett antal år, genom att SL inte fritt kan disponera beslut om eventuell avveckling av de fordon som omfattas av US-leasen och optimera hanteringen av fordonsflottan. Det har också visat sig att förvaltningen av avtalen i sig, med tiden innebär ökad administrativ belastning och ökade kostnader. Sammantaget innebär detta att det finns ett intresse från SL:s sida att avsluta US-leasen i förtid.

Nämnda US-leasor sträcker sig till 2020 respektive 2023. Enligt SLs uppfattning är det inte ekonomiskt förmånligt att vänta till 2020/2023 med att lösa US-leasarna. De möjliga operativa konsekvenserna förstärker ytterligare bedömningen att SL bör försöka avsluta de berörda US-leasarna i förtid.

Vad gäller beslut om utökad investeringsram för SL har styrelsen i månadsbokslutet för oktober inkommit med en reviderad prognos för investeringsvolymen för 2010. Prognosen bedöms nu uppgå till 4 900 miljoner kronor till följd av bland annat förskjutning av investeringar från 2009 till 2010. Landstingsfullmäktige föreslås besluta att utöka AB Storstockholms Lokaltrafik investeringsbudget för 2010 till 4 900 miljoner kronor.

Behandling i landstingsstyrelsen

Landstingsrådsberedningen behandlade ärendet den 24 november 2010.

Landstingsstyrelsen behandlade ärendet den 30 november 2010.

Ärendet och dess beredning

Landstingsdirektören har i tjänsteutlåtande den 23 november 2010 (bilaga) föreslagit landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta *att* godkänna förslaget om förtida terminering av US-leasar avseende 88 tunnelbanevagnar av typen C14/C15 och 39 pendeltågsvagnar av typen X10, *att* godkänna förvärvet av de berörda vagnarna till högst bokfört värde om 720 000 000 kronor, *att* styrelsen för SL AB inte behöver vidta särskilda åtgärder med anledning av det försämrade resultatet samt *att* kostnader på cirka 70 000 000 kronor för den förtida termineringen finansieras inom ramen för koncernfinansiering och regleras i samband med fastställande av årsbokslut 2010.

Bilaga

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande

Förvaltningens synpunkter och kommentarer

År 2000 förvärvade AB Transitio 88 tunnelbanevagnar av typ C14/C15 samt 39 2-vagnars pendeltåg av typ X10 från SL. Fordonen hyrs ut till SL under två tioåriga avtal med löptiden den sista december 2010. I samband med förvärvet ingick Transitio ett finansiellt arrangemang i form av lease/leaseback-avtal, US-lease, med två amerikanska leasegivare, US Trust. Avtalen innehåller en option för Transitio att avsluta US-leasen åren 2020 respektive 2023.

Den trafik- och fordonsplanering som låg till grund för avtal med Transitio har av olika skäl reviderats vilket har medfört att fullföljande av avtalen leder till restriktioner och ökade kostnader samtidigt som SL:s dispositionsrätt inskränkts. Enligt SL:s analys innebär fortsatt US-lease väsentliga kostnader om cirka 500 mkr. Kostnader är hänförliga framför allt till anpassning till nytt signalsäkerhetssystem och upprustning av teknisk standard. I syfte att undvika dessa framtida kostnader samt tillförsäkra dispositionsrätt och rådighet över fordonen föreslår SL att fullmäktige godkänner förtida terminering av US-leasor.

Utförlig beskrivning av transaktioner i samband med förtida terminering av US-leasor återfinns i hemställan från SL, bilaga 1. Ärendet har beretts i samråd med AB SLL Internfinans samt förvaltningens jurister.

Från sin sida vill förvaltningen förtydliga att de resultatmässiga effekter som uppstår för landstingskoncernen till följd av termineringen är i sin helhet hänförliga till resultaträkningens finansiella poster. Nettokostnaden beräknas till cirka 70 miljoner kronor år 2010. Nettokostnaden är uppskattad utifrån ett preliminärt bud från US Trust omräknat till svenska kronor vid en växlingskurs på 7 kronor per USD. Denna kostnad pareras dock av cirka 10 miljoner kronor per år lägre kapitalkostnader under kommande åtta år.

Vidare medför termineringen att SL förvärvar vagnarna från Transitio. Förvärvet sker till ett bokfört värde om högst 720 miljoner kronor. Förvärvet medför inga koncernmässiga effekter på anläggningstillgångarnas totala värde eftersom fordon som leasas finansiellt redovisas som anläggningstillgång. I samband med att leasingsavtalet ingicks överläts fordonen till Transitio och en långfristig fordran togs upp i SL:s balansräkning. Termineringen av US-leasorna medför att fordran samt de avsättningar och reserveringar, som gjordes i samband med att avtalet ingicks år 2000, löses upp. Den likvidmässiga effekten för landstinget blir 50 miljoner kronor.

Slutligen innebär SL:s förslag avsteg från landstingets finanspolicy, bland annat avseende externa placeringar samt valutahantering. SL styrelse beslutade godkänna detta avsteg samt att SL i enlighet med bestämmelserna i finanspolicyn anmäler detta avsteg i kommande månadsrapport samt beslutar om den fortsatta hanteringen i samråd med AB SLL Internfinans. Förvaltningen har inget att invända mot förslaget.

Miljökonsekvenser av beslutet:

Beslutet medför inga konsekvenser för miljön.

Datum
2010-11-17

Identitet

Informationssäkerhetsklass

Vår referens
Gunnel Forsberg

Styrelsen

Beslut om förtida lösen av US-lease tecknad av AB Transitio för SL-fordon

Bakgrund

AB Transitio ("Transitio"), då dotterbolag till AB SL, förvärvade år 2000 88 tunnelbanevagnar av typ C14/C15, samt 39 2-vagnars pendeltåg av typ X10 från SL, och hyr i sin tur ut vagnarna till SL under två tioåriga hyresavtal vilka löper ut sista december 2010. Transitio ingick i samband med förvärvet ett finansiellt arrangemang i form av lease/lease-back-avtal ("US-lease") med två amerikanska leasegivare ("US Trust"). Avtalen innebär att Transitio hyr ut vagnarna till US Trust på cirka 55 år och samtidigt hyr tillbaka vagnarna på 20 respektive 23 år. Avtalen innehåller en option för Transitio att avsluta US-leasen åren 2020 respektive 2023 till ett fastställt lösenvärde. Avtalen (bl.a. aktieägaravtalet) mellan SL och Transitio innebar att såväl vinst som kostnader och risk förs vidare till SL. Under perioden 2000-2010 har SL:s finansiella kostnader minskat med 50 mkr till följd av dessa transaktioner.

Den trafik- och fordonsplanering som låg till grund för beslutet att ingå ovanstående avtal har av olika skäl reviderats och bl.a. lett till beslut om reviderade underhållsplaner av äldre fordon och tidigare modernisering av fordonsflottan. Det innebär att fullföljande av avtalen leder till restriktioner och därmed ökade kostnader under ett antal år, genom att SL inte fritt kan disponera beslut om eventuell avveckling av de fordon som omfattas av US-leasen och optimera hanteringen av fordonsflottan.

Det har också visat sig att förvaltningen av avtalen i sig, med deras komplexa struktur av säkerheter och rapportering, med tiden innebär ökad administrativ belastning och ökade kostnader, vilket visade sig under finanskrisen, men inte enbart är hänförligt till denna.

Sammantaget innebär detta att det finns ett intresse från SL:s sida att om möjligt avsluta US-leasen i förtid. SL har sammanlagt ingått 8 avtal om US-leasar, varav 6 genom sitt dotterbolag SL Finans. Bedömningen och förslagen till beslut gäller de 2 här redovisade via Transitio ingångna avtalen och berör alltså inte övriga av SL ingångna US-leaseavtal.

Datum
2010-11-17

Identitet

Informationssäkerhetsklass

Förslag till förtida terminering

SL föreslår att det via SL Finans, som är part i hyresavtalet, uppdras åt Transitio att försöka nå överenskommelse om förtida terminering av US-leasarna avseende C14/C15- respektive X10-fordon. SL föreslår vidare att fordonen, sedan det blivit möjligt genom att leasen upphört, köps tillbaka från Transitio; även detta i syfte att säkerställa SL:s förfogande över beslut om investeringar och trafikering som berör dessa fordon. Enligt SL:s uppfattning är det också angeläget att så snart som möjligt inleda denna process.

Det finns ett preliminärt bud från US Trust, vilket legat till grund för SL:s analyser av resultateffekter av förtida lösen. Härutöver utgår analysen av effekterna för SL:s resultat från de förutsättningar som följer av den tidigare redovisningen av den ursprungliga transaktionen mellan SL och Transitio. Sammantaget är det SL:s uppfattning att resultatsbelastningen 2010/2011 för en förtida terminering uppgår till mellan 70 och 100 miljoner kronor. Denna effekt balanseras av en minskning av SL:s driftskostnader som en följd av termineringen från och med 2011 med uppskattningsvis ca 10 mkr per år fram till 2018.

Enligt SL:s analys av förutsättningar och kostnader för drift av de berörda vagnarna till 2020 respektive 2023 skulle ett alternativ som innebär fortsatt US-lease och förhyrning från Transitio innebära såväl väsentliga kostnader, sannolikt mer än 500 mkr, som risk att det ändå inte går att använda fordonen i trafik och att det finns risk för inte oväsentlig operativ påverkan av att hålla avställda fordon i avtalsenligt skick. De kostnader som uppstår gäller bl.a. anpassning till nytt signalsäkerhetssystem för pendeltågsvagnarna och upprustning av teknisk standard för tunnelbanevagnarna. För de sistnämnda tillkommer en idag svårbedömd post avseende anpassning till nytt signalsystem (från 100 mkr och uppåt).

Enligt SL:s uppfattning är det alltså inte ett ekonomiskt förmånligt alternativ att vänta till 2020/2023 med att lösa US-leasarna. De möjliga operativa konsekvenserna förstärker ytterligare bedömningen att SL bör försöka avsluta de berörda US-leasarna i förtid.

Beslutsläge

Avtalen avseende US-lease innehåller en komplex struktur av åtaganden och säkerheter. Under finanskrisen 2008 uppstod behov av att med mycket kort varsel kunna ersätta säkerheter i avtalen för att fullfölja avtalsvillkoren.

Med anledning av den situationen fattade SL:s styrelse den 16 december 2008 beslut om för det första att godkänna att AB SL Finans eller AB SL i den utsträckning som var nödvändig, godkände och ingick transaktionsdokument

Datum
2010-11-17

Identitet

Informationssäkerhetsklass

inklusive samtliga övriga avtal som SL kunde behöva ingå i anslutning till transaktionsdokumenten, samt för det andra att godkänna att SL Finans och AB SL befullmäktigar SL Finans styrelseordförande eller den som denne sätter i sitt ställe att underteckna och/eller utfärda transaktionsdokumenten och alla avtal, dokument och meddelanden som SL kunde komma att behöva underteckna och/eller utfärda i samband med utbyte av säkerheter, omstrukturering eller terminering av transaktionerna. Ärendet hänsköts till fullmäktige som beslutade i enlighet med förslag. De nu berörda US-leaseavtalen, tecknade av Transitio, berördes dock inte av detta beslut.

I förhållande till just dessa avtal har endast frågan om borgen för Transitio prövats av fullmäktige. Med hänsyn till att effekterna av en förtida avslutning fullt ut bärs av SL och frågan om terminering alltså i ovan nämnda fall var föremål för fullmäktiges beslut gör SL bedömningen att detta ärende bör bli föremål för förankring i Stockholms läns landsting.

Bedömningen stärks av att storleken på de berörda transaktionsbeloppen är sådan att de inom ramen för SL:s delegeringsordning är föremål för styrelsens beslut, samt att följdtransaktioner inom ramen för termineringen innebär avsteg från Stockholms läns landstings finanspolicy.

Vad gäller Transitio beslutade fullmäktige i Stockholms läns landsting den 12 september 2000, LS 0006-0414, att gå i borgen såsom för egen skuld för AB Transitio avseende finansiering av spårfordon uppgående till maximalt 8 000 000 000 kronor (solidarisk borgen med regressrätt). De berörda US-leasarna föranledde tecknande av faktiska borgensförpliktelser inom denna ram. Det nu föreslagna beslutet innebär att dessa faktiska förpliktelser faller. Ramen i sig påverkas dock inte av beslutet.

Resultateffekter för AB SL

SL:s förslag innebär att Transitio på SL:s uppdrag avslutar de berörda US-leasarna och som kompensation betalar ett belopp, termineringsavgiften, till respektive US Trust. Därutöver betalar Transitio sina och motpartens finansiella och juridiska rådgivare. Dessa två poster beräknas uppgå till ca 40,4 miljoner USD. Vid kursen 7 kr/USD innebär det ca 283 mkr. Till följd av avtal mellan SL och Transitio fakturerar Transitio SL för sina kostnader med anledning av dessa transaktioner.

Som en följd av dels US-leasarna i sig, dels de kompletterande säkerheter som ställdes med anledning av finanskrisens effekter, har dock Transitio en fordran på banken UBS, vilken, med vissa förbehåll, utfaller till betalning 2020 respektive 2023. Denna fordran tillfaller SL på samma sätt som SL är skyldig att täcka kostnaderna ovan. Fordran minskar resultatbelastningen ovan, antingen med 30 miljoner USD eller med 26 miljoner USD, beroende på hur

Datum
2010-11-17

Identitet

Informationssäkerhetsklass

SL väljer att hantera fordran och dess underliggande säkerheter. Vid kurs 7 kr/USD innebär det en intäkt på 210 mkr eller 182 mkr.

Nettokostnaden av den förtida termineringen blir därmed ca 70 alternativt ca 100 mkr.

Den andra delen av SL:s förslag, återköp av vagnarna från Transitio, är resultatsneutral p.g.a. hur den ursprungliga transaktionen vid överlåtelsen till Transitio hanterades.

Resultatseffekten bedöms uppstå 2010 under förutsättning att avtal med US Trust tecknas under året, annars under 2011. Intervallet i resultatsbelastning för SL som redovisats ovan härrör från hur fordran på den schweiziska banken UBS hanteras.

Den redovisade resultatseffekten föreslås behandlas i enlighet med tidigare prognostiserad budgetavvikelse, LS 1010-0809.

Under den kommande budgetperioden innebär en förtida terminering och övertagande av fordonen dock också att kostnader för avskrivningar, bankgarantier och finansnetto reduceras med i storleksordningen 10 mkr/år.

Handlingsalternativ UBS-Transitioavtalet

Vid ingåendet av US-leasen träffade Transitio ett avtal med UBS om att banken mot US Trust skulle täcka vissa åtaganden i anledning av den möjliga optionen att avsluta leasen 2020 respektive 2023 ("UBS-avtalet"). Som säkerhet för bankens åtaganden kopplades en obligation utställd av den amerikanska banken Citigroup till avtalet. UBS betalningsansvar i avtalet med Transitio begränsas vid Citigroups obestånd till värdet av denna obligation. I förhållande till åtagandet mot US Trust ersattes UBS-avtalet under finanskrisen med en bankgaranti utställd av Svenska Handelsbanken. UBS-avtalet frikopplades därmed från transaktionen.

När US-leasen avslutas faller betalningsåtagandet mot US Trust och deras krav på säkerheter. Därmed kan bankgarantin avslutas. Kvar finns då Transitios fordran på UBS som stöd för de framtida betalningarna.

Transitio kan, enligt SL:s önskemål, välja att fullfölja avtalet med UBS eller avsluta detta i förtid. Denna del är inte strikt kopplad till själva termineringen av US-leasen, utan kan hanteras separat från denna. Av bl.a. tidsskäl bedömer SL att det är lämpligt att separera frågorna.

Det finns flera sätt att hantera avtalet sedan US-leasen avslutats. Det första alternativet är att avtalet mellan Transitio och UBS kan behållas med Transitio

Datum
2010-11-17

Identitet

Informationssäkerhetsklass

som part. I det fallet har SL en direkt fordran på Transitio, med kreditrisk på Transitio, men med underliggande kreditrisk på UBS, och Citigroup.

Det andra alternativet är att Transitio, inom ramen för bibehållet avtal, kan avtala med UBS om att insätta SL som part i bolagets ställe. SL har i det fallet en fordran direkt på UBS, med kreditrisk på UBS och Citigroup.

Vidare kan Transitio, som tredje alternativ, på SL:s uppdrag försöka träffa överenskommelse om förtida betalning där UBS behåller eller säljer den underliggande säkerheten, obligationen utfärdad av Citigroup. SL slipper i detta fall kreditrisker kopplade till avtalet, men får ersätta UBS för såväl tidigareläggningen som övertagande av kreditrisken för Citigroup.

Slutligen kan SL som fjärde alternativ, genom Transitio, avtala om övertagande av obligationen, vilket innebär att SL avslutar avtalet med UBS och inte längre har någon kreditrisk på denna bank, men fortsatt har en kreditrisk på obligationen. Denna är dock en mer likvid tillgång än fordran och kan lättare vid senare beslut omsättas. Det kan noteras att SL redan idag, och oavsett termineringen, genom befintliga avtal med Transitio har ansvar för kreditriskerna avseende UBS och Citigroup. Förändringen består framför allt i möjligheten att avsluta avtalet.

Enligt vad SL erfarit är det normalt vid förtida avslut av US-leasor att man behåller avtal av det slag som gäller mellan UBS och Transitio, eftersom det anses alltför oförmånligt att avsluta i förtid. I nuläget föreligger ett bud från UBS avseende avslutning i förtid, vilket av SL inte bedöms vara marknadsmässigt. SL anser därför att US-leasen bör termineras i enlighet med förslag, medan avtalet med UBS tills vidare behålls i avvaktan på ett marknadsmässigt bud. Detta ger den lägre bedömda resultateffekten på ca 70 mkr 2010.

Att för närvarande behålla avtalet med UBS (alternativ 1), ger tidsmässigt utrymme för att i grunden undersöka övriga alternativ och därefter, i samråd med SLL internfinans, välja det alternativ som anses vara det totalt sett bästa.

Avsteg från SLL:s finanspolicy

Alternativen ett och två ovan innebär dock att SL vid termineringen blir innehavare av en tillgång som, om den anskaffats direkt av SL, hade varit föremål för den beslutsordning och de bestämmelser som följer av Stockholms läns landstings finanspolicy. Övertagandet av fordran innebär alltså ett avsteg från SLL:s finanspolicy.

Avsteget omfattar ett flertal bestämmelser i policyn, bl.a. att endast SLL Interfinans får göra externa placeringar (för andra krävs beslut i fullmäktige),

Datum
2010-11-17

Identitet

Informationssäkerhetsklass

bestämmelserna om likviditeten i en placering och om räntebindningstid, samt bestämmelserna om att belopp i utländsk valuta skall säkras.

Med hänsyn till den unika bakgrunden till avsteget, att det rör sig om en följd av en tidigare beslutad transaktion, och det förhållandet att det i nuläget inte finns ett marknadsmässigt alternativ föreslår SL att detta avsteg godkänns av styrelsen, och att SL i enlighet med bestämmelserna i SLL:s finanspolicy anmäler detta avsteg i kommande månadsrapport samt beslutar om den fortsatta hanteringen i samråd med SLL Internfinans.

Förslag till beslut

Styrelsen föreslås besluta

- att för sin del godkänna förslaget om förtida terminering av US leasar avseende 88 tunnelbanevagnar av typen C14/C15 och 39 pendeltågsvagnar av typen X10 och det avsteg från Stockholms läns landstings finanspolicy som följer av hanteringen av fordran på banken UBS,
- att godkänna att SL, direkt eller genom sitt helägda dotterbolag AB SL Finans, efter avslutad US-lease förvärvar de berörda vagnarna till högst bokfört värde om 720 000 000 kronor,
- att hänskjuta ärendet till fullmäktige i Stockholms läns landsting för vidare ställningstagande,
- att uppdra åt VD att genom vidare uppdrag till SL:s dotterbolag SL Finans AB uppdra åt AB Transitio att inleda förhandlingar med sin motpart, underteckna avtal och vidta övriga erforderliga åtgärder för att verkställa den förtida termineringen och transaktionen enligt ovan, förutsatt fullmäktiges godkännande/ställningstagande, samt
- att förklara paragrafen omedelbart justerad.

Göran Gunnarsson
Verkställande direktör

Gunnel Forsberg
Ekonomidirektör